

Infoblad för Dabbagam (*Uromastix acanthinurus*)

Enligt Djurskyddsmyndighetens regler.

URSPRUNG och DABBAGAMER SOM SÄLLSKAPSDJUR

Det är inte de vanligaste men väl en av de trevligaste och lugnaste ödlorna man kan tänka sig som sällskapsdjur. De kan bli upp till 50 cm långa, de flesta blir 30-35cm, honorna lite mindre. Idag finns flera färgvarianter och olika underarter i handeln, de sköts generellt på samma sätt. Dabbagamer kan bli 20 år gamla så köpet bör vara väl genomtänkt.

Dabbagamer lever i norra Afrika i sten- och klippöknar. I naturen gömmer de sig i hålor där de kan känna sig säkra för rovdjur. De kan hållas ensamma, i par eller en hane med flera honor.

Barns naturliga djurkontakt utvecklar deras förmåga att sätta sig in i andras känslor, önskingar och behov. De växer i lagom takt med uppgiften att kunna ta hand om sin vän, men glöm inte att det alltid en vuxen som har slutligt ansvar för skötsel, utfodring och att djuret får bästa möjliga levnadsvillkor.

TERRARIET, HYGIEN och SKÖTSEL

Vi rekommenderar ett terrarium som är minst 120x60x60cm till ett par beroende på vuxenstorlek. Terrariet kan aldrig bli för stort! Man bör tänka på att de främst lever på marken, tycker om att gräva och bara klättrar lite så bottenytan måste vara väl tilltagen. Trängsel kan leda till aggressioner och stress, då det underlägsna djuret inte har någon plats att fly undan till. Stress i alla former kan orsaka aptitlöshet och sjukdomar. Det vanligaste underlaget är någon typ av sand, eftersom de tycker om att gräva ut egna gångar och hålrum, en del individer kan få för sig att äta av sanden som då kan orsaka förstoppning. Mistänker man detta kan papper eller reptilmatta användas. Använd inte kattsand eller liknande eftersom de är uttorkande på huden och kan skada dem.

Det bör finnas tillgång till låga, rejäla, klättergrenar, korkbark och stenar så de kan klättra och gömma sig. Gömställen bör det finnas flera av både på den svala och på den varma sidan, minst ett på var sida/djur. Det är mycket dekorativt att inreda med plastväxter eller levande växter som passar in i miljön. Se så att de inte är giftiga arter eftersom ödlorna kanske äter lite av växterna.

Det diskuteras kring om dabbagamer ska ha tillgång till vatten eller inte. De lever i miljöer där det kan regna mindre än 5 cm per år. Det gör alltså att de får i sig i princip allt vatten via fodret och eventuell dagg. Argument emot vattenskålar är att de ökar luftfuktigheten i terrariet, som vi inte eftersträvar och att de äter foder med mycket högre vätskeinhåll än i naturen och därför inte behöver extra vätska. Vårt tycke är att ha en liten vattenskål tillgänglig om den skulle vilja ha extra vätska och spraya sparsamt på morgon eller kväll för att imitera daggbildning eftersom de gärna dricker av dropparna som bildas.

Terrariet måste hela tiden hållas rent och torrt. Ta bort avföring, urin och matrester varje dag och all inredning som smutsas ner ska rengöras eller bytas ut. Underlaget i terrariet bör successivt bytas ut så att det hela tiden håller sig fräscht. Desinfektera inredningen, mat och vattenskålar c:a en gång i månaden, t.ex. med 0,2% klorhexidin. Grov rengör hela terrariet på samma sätt minst 2-3 gånger om året. Det är mycket viktigt eftersom om bakterier ansamlas från avföring och matrester kan det göra din odla sjuk.

För att minska ömsningsproblem kan du göra om något av gömställena, t.ex. en liten keramikgrotta till en fuktighetslåda. Det är ett bra sätt att ge ökad fukt, utan att fukta ner hela terrariet. Använd mossor, vermeculit eller en svamp i botten som behåller fukten. Testa olika placeringar, normalt c:a 1/2 bottenytan på lådan över en värmekälla brukar bli lagom varmt. En del använder dessa fuktiga platser i timmar åt gången för att sedan inte vara där på lång tid. Huvudsaken är att de får möjligheten.

Belysningen är ofta någonting som ägnas för lite tid på då man sätter upp sitt terrarium. För reptiler är kontrollerat ljus och värme lika viktigt som bra foder eftersom de inte själva kan reglera sin kroppstemperatur. Både ljus- och värmekällor bör regleras av en timer, det är lätt att glömma bort att sätta på eller stänga av vid rätt tider. Även om de lever ökenliknande klimat bör terrariet vara väl justerat och inte alltför varmt. Variera temperaturen på olika platser i terrariet mellan 25-35 grader. Använd t.ex. en värmematta eller en värmekabel under 1/3-1/2 bottenytan för att ge värme i kombination med en värmelampa som ger extra varma solplatser med runt 40-50 grader. Kontrollera med en termometer att temperaturen är lagom. Har du flera djur i terrariet behövs flera solplatser. Se noggrant till så att de inte kan bränna sig på lamporna. På natten kan all värme vara avstängd så temperaturen sjunker till rumstemperatur. Lämpligt är att hålla en dag och nattcykel på c:a 12/12 timmar.

ARKEN ZOO

VI ÄLSKAR DJUR.

De behöver även regelbunden UV-strålning. UVA-strålning behövs som aptitstimulerare och för att bära fram UVB-strålning. Dt krävs för att kunna bilda D3-vitamin i huden som gör att djuret kan tillgodogöra sig kalcium från fodret, som i sin tur behövs för att skelettet ska byggas upp normalt. Ha lysrören tända 12-14h på sommaren och 10-12h på vintern (utom under dvalan), på ett avstånd max 50cm från djuret.

Man ska tänka på att UV-lysörören tappar i styrka efter en tids användning så du bör byta ut rören varje år för att vara säker på att strålningen blir tillräcklig för djuret. Tänk på att UV-ljus inte går igenom glas. Om UV-ljuset är tillräckligt ser du att ödlan får en helt annan färg, blir mer aktiv och äter bättre. På sommaren när det är tillräckligt varmt ute kan du ta ut dem i en specialele eller låta de vara i en utebur –inget lysrör kan ersätta riktigt solljus!

FODER

De sägs generellt att dabbagamer endast äter vegetabilier, men enligt högt renommerade Melissa Kaplan är de omnivora, dvs. äter både kött och vegetabilier, fram för allt som unga. Som en anpassning till den här informationen kan sparsamt med mjölmask, syrsor och torrfoder anpassat för skäggagamer passa bra när de växer, för att sedan allt mer tona ner animalierna. Ge dem grönsaker varje dag. En alltför ensidig kost leder till olika hälsoproblem, precis som för oss. Försök att variera kosten med en blandad meny av grönsaker, örter, frön, hö och lite frukt. Det finns även torrfoder för landsköldpaddor som ödlorna kan vänjas vid som en del av deras kost. Man får inte glömma att ge vitaminer och kalk. De vanligaste sjukdomarna på olika reptiler är tyvärr UV-ljus- eller näringsrelaterade. Läs mer på vår hemsida om vilka olika grönsaker, örter och frukter du kan göra en näringsriktig blandning av till dem.

HÄLSA, SKÖTSEL, DVALA och UPPFÖDNING

Titta ofta över punkterna på besiktningssbladet, så har du en checklista för att se att de mår bra! De är normalt mycket friska och tåliga små djur. De största hälsoproblemen kommer från att de bli tappade i golvet eller utfodras fel. Var noggrann med att de inte verkar slöa, äter dåligt och går ner i vikt. De kan bli dåliga snabbt så vänta inte med att kontakta oss och sedan en veterinär. Bada dem gärna någon gång i veckan för att och underlätta ömsning. Många passar dessutom på att bajsas då de badar, vilket gör renhållningen i terrariet enklare.

De mår bäst om de som fullvuxna kan få sin vintervila från c:a november till februari. Läs på mer eller fråga oss i butiken innan du väljer att dvala dina djur, det måste ske på rätt sätt annars kan de fara illa. Dvalningen stimulerar fortplantningen. Du känner igen hanen på hans femoralporer samt utvidgningen på svansroten runt hemipenis, hanen är också större och kraftigare. Är du intresserad av att testa uppfödning så prata med oss om detta och läs på mer. Generellt kan sägas att det räknas som betydligt svårare att avla på dabbagamer än på t.ex. skäggagamer eller leopardgeckos.

FÖRSTA TIDEN HEMMA

Kontrollera än en gång att miljön i terrariet stämmer för djuret och låt de få vara ifred och undersöka sin nya miljö de första dagarna. Det är lätt att bli lite förstoppad om man blivit lite kall under hemtransporten, bada de då gärna och kontrollera att de gör ifrån sig som de ska. För om det inte vill komma något i "den ena änden" vill de knappast fylla på med mer mat i "den andra änden". Alltså kan matvägran vara ett tecken på förstoppning eller stress i sin nya miljö. Om den inte äter och gör ifrån sig som den bör inom en vecka, tveka inte att kontakta oss. Vi vill ju att den ska må bra och inte riskera att bli sjuk i onödan.

TILL SIST...

Vi hoppas att du kommer att trivas med ditt nya husdjur! Alla tillbehör du behöver finns här hos oss och inköpslistan som medföljer i din djurmapp ger dig råd kring vad som behövs vid köpet och efterhand.

Har du de minsta frågor eller funderingar tveka inte att höra av dig till oss.

Vi hjälper dig givetvis både före, under, och lika självklart efter köpet så att allt blir så bra som möjligt!

ARKEN ZOO

VI ÄLSKAR DJUR.